

BUSINESS

Procenjena vrednost Twittera. Kao i većina kompanija iz IT sveta i *Twitter*, popularna zajednica mikro-blogova, koja broji 70 miliona korisnika, vešto skvira svoje finansijske detalje od javnosti. *NeXTtUp* je sproveo istraživanje i izneo procenu vrednosti kompanije od \$526 do \$674 mil. Procena je izvršena na osnovu iznetih podataka o potencijalnim prihodima kompanije, javno dostupnim dokumentima, saopštenjima i člancima. Procenjeni prihod *Twittera* 2013. godine mogao bi biti u intervalu od \$114 do \$134 mil, dok je za 2014. godinu predviđen prihod od oko \$148 mil.

OECD: Troškovi rada u drugom kvartalu porasli 0,8%. Jedinični troškovi rada u zemljama OECD u snažnom su porastu. Prema podacima te organizacije, u drugom kvartalu ove godine veći su za 0,8% u odnosu na prethodne, a 3,6% u odnosu na isti period prošle godine. U sedam najvećih ekonomija članica OECD kvartalni rast troškova rada bio je 0,7% u euro-zoni 1,3%, u SAD-u 0,6%, a relativno niži rast troškova u ukupnoj ekonomiji rezultat je njihovog pada u američkom sektoru usluga za 1,6%. Podaci se odnose na ukupnu ekonomiju, dok je u industrijskom sektoru rast troškova rada u drugom kvartalu ove godine još viši: kvartalno iznosi 1,5%, a na godišnjem nivou 7,2%. Najveći rast troškova rada na godišnjem nivou u posmatranom periodu zabeležile su Finska, Nemačka, Danska, Austrija i Švedska.

I u oktobru deflacija u euro-zoni. U oktobru je godišnja inflacija bila u najvećem minusu u Irskoj, -2,8%, Estoniji, -2,1%, u Portugalu -1,6%, dok je najveća zabeležena u Rumuniji 4,3% i Mađarskoj 4,2%. Godišnja deflacija u euro-zoni u oktobru je iznosila -0,1%, dok je u septembru bila -0,3%. Najviše su poskupeli alkohol i duvan 4,4% razne robe i usluge 2,2% i obrazovanje 1,5%, dok je najveći pad cena *Eurostat* zabeležio u prevozu 2,0% i stanogradnji 1,6%.

Dolar može da iznenadi u 2010. godini. Investitori očekuju da se dolar oporavi u narednim mesecima. Stopa dolar/evro je skočila sa oko 1,25% početkom 2009. na oko 1,50% do danas, što je skoro vraćanje vrhuncu, koji je dostignut 2008. Dolar se trenutno suočava sa kratkoročnim pritiskom, te u narednih 6-9 meseci sledi oporavak, kažu ekonomisti.

COMMUNICATIONS

Vazduh u Londonu. London, metropola sa veoma zagađenim vazduhom usled gustog i intenzivnog saobraćaja, moraće da obezbedi optimalne uslove za sportiste tokom Olimpijskih igara 2012. Grad će biti primoran da u danima Olimpijade drastično redukuje saobraćaj, a organizatori će zakazivati takmičenja u doba dana kada je kvalitet vazduha bolji ili ih premeštati u manje zagađene delove grada. Kina je za potrebe Olimpijade potrošila čak \$17 mlrd na pročišćavanje vazduha, uključujući ispaljivanje protivgradnih raketa, zatvaranje fabrika kao i uklanjanje dve trećine od ukupno 3.3 mil automobila u Pekingu na dva meseca. Engleska će uložiti \$16 mlrd na podizanje novih objekata za OI, što predstavlja jedan od najvećih građevinskih projekata u Evropi. Organizatori očekuju 14 000 sportista, 20 000 predstavnika medija i prodaju 9 miliona karata.

Hamlet - digitalna verzija. Digitalni teatar je novi on-line servis koji nudi snimke visoke rezolucije novije britanske produkcije u cilju ekranizovanja pozorišnih predstava. Veliki broj mikro kamera je postavljeno oko bine kako bi pružile što bolji scenski efekat i "oživele" događaj.

Voziš? Plati porez. Holandija je objavila da će 2012. uvesti porez na pređene kilometre i ukinuti porez na posedovanje automobila. Ovo je pokušaj da se prepolove saobraćajne gužve i za 10% smanji emisija CO2. Svaki automobil će biti opremljen GPS-om koji će beležiti kilometražu, vreme i mesto vožnje. Porez će se naplaćivati za svaki kolometar pređen u Holandiji. Taksi vozila, vozila za invalide, javni prevoz i oldtajmeri biće oslobođeni ovog poreza.

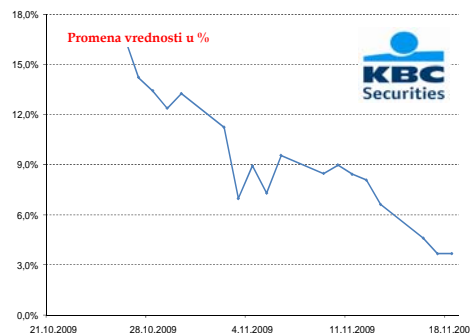
Apple "diše za vrat" Microsoftu. Tržišna vrednost kompanije *Apple* je skočila na \$180 mlrd, i prethodi da ugrozi primarnu poziciju *Microsofta* čija je trenutna tržišna vrednost \$250 mlrd. Prihod kompanije *Apple* je i dalje značajno manji, ali kompanija ostvaruje brzi rast. Samo od 2005. godine, njen godišnji prihod se udvostručio na \$36.5 mlrd, sa zaradom po akciji koja je četiri puta veća i iznosi \$6.29. U istom periodu profit *Microsofta* je porastao za 47% na \$58.4 mlrd, a zarada po akciji za 45% na \$1.62. Akcionari kompanije *Apple* su značajno profitirali tokom protekle decenije. U tom periodu vrednost akcija se povećala za skoro 900%, dok su u istom periodu akcije *Microsofta* pale za oko 35%. Kao glavni razlog za visoku vrednost akcija kompanije *Apple*, investitori i analitičari ističu ogroman potencijal u reinvestiranju profita, pre nego njegovu inovativnost, po čemu je inače poznat.

BC Portfolio

Trenutna vrednost akcija je u velikom padu, pa sada iznosi 3.67%

Naziv akcije	Vrednost 26. 08. 2009.	Vrednost 18. 11. 2009.
Energoprojekt Hldg	92.700,00	96.408,00
Soja Protein	92.565,00	88.655,00
Tigar	93.086,00	86.219,00
Metalac	95.120,00	104.280,00
Aik Banka	93.388,00	101.121,00
Komercijalna Banka	107.400,00	97.773,00
Imlek	92.616,00	113.424,00
Metals Banka	88.200,00	99.680,00
Univerzal Banka	85.800,00	79.563,00
Veterinarski zavod	92.853,00	100.890,00
Ukupna vrednost	933.728,00	968.013,00

EU kratko

Dogovoren budžet EU. Ministri finansija EU i Evropski parlament su se usaglasili da budžet EU za 2010. bude 122,937mlrd E. Cifra je nešto niža od one koju su ranije predlagali ali i dalje uključuje 2.4mlrd E od 5mlrdE predviđenih Evropskim ekonomskim planom za oporavak.

SAD o Lisabonskom sporazumu. "Lisabonskim sporazumom je predviđeno da broj predstavnika EU na međunarodnom nivou bude manji, ali i dalje ne postoji opcija da se formira "jedan telefonski broj za Evropu". Pitanja spoljne politike će se rešavati u dogovoru zemalja članica, dok će SAD bilateralno saradivati sa svim evropskim zemljama", kaže Richard Morningstar, specijalni savetnik državnog sekretara Hillary Clinton.

U situacijama kada stvari krenu naopako, najbolje rešenje je komunicirati, biti pun empatije, ponekad se i žrtvovati. I opet... komunicirati još još. BC Bilten vas savetuje kako te aktivnosti da realizujete na pravi način sa što manje posledica kako za zaposlene, tako i za poslovanje.

Ukoliko se nalazite na poziciji rukovodioca, verovatno ste bili u prilici da saopštite mnogo loših vesti u poslednje vreme. S obzirom na to da su budžeti za ovu godinu zavidno „skresani“, zaboravite na luksuzne restorane i kompanijske zabave koje se završavaju u kasne sate. Mnoge kompanije na Zapadu će servirati posluženje „s nogu“ oko 16h 23. decembra uoči Božića.

Pitate se kako da u takvoj situaciji inspirišete zaposlene da rade kada ste i sami zabrinuti u vezi sa prihodima, otpuštanjima i da li uopšte postoji način da loše vesti saopštite na pravi način. Prema mišljenju eksperata za ljudske resurse i kriznu komunikaciju, otvorenost, poštenje i empatija su ključni u takvim situacijama i mogu kompaniju da izvuku iz potencijalne krize identiteta.

OTVORENA I JASNA KOMUNIKACIJA

Kao prvo, neophodno je da rukovodioci zaposlenima otvoreno i jasno predstavljaju plan poslovanja kompanije. To je od izuzetne važnosti ukoliko taj plan sadrži i ključna pomeranja zaposlenih unutar firme ili smanjenje broja zaposlenih.

Primer jedne farmaceutske kompanije iz SAD pokazao je koliko je komunikacija važna u takvim situacijama. Kada je menadžment iznenada podelio Sektor za istraživanje i razvoj na dva dela nadajući se da će to doprineti proboju novog leka na tržište i sticanju prednosti u odnosu na konkurenciju, niko nije objasnio zaposlenima u sektoru koji je razlog za takvu odluku. Nastavljajući sa nekomuniciranjem o podeli, dogodilo se da su poslovi počeli da se dupliraju. Menadžment je kasnije doneo novu odluku da se sve vrati u prvobitno stanje. Ma koliko bio težak ili komplikovan, zadatak menadžmenta je da komunicira razloge za svoje odluke, čak i ako oni mogu biti i korisni i bolni za zaposlene.

Drugi razlog za otvorenu i jasnu komunikaciju je što nedostatak informacija utiče da zaposleni sami kreiraju informaciju, često i pogrešnu, koja se poput pandemije širi organizacijom. Menadžment često nije voljan da objašnjava detalje odluka, naročito ukoliko je reč o smanjenju broja zaposlenih. Ali prava informacija, koja dolazi sa vrha kompanije je ključna u procesu razumevanja i prihvatanja realnih okolnosti, ma koliko stresne one bile za zaposlenog. Svaki rukovodilac mora da bude svestan da je uvek u prednosti ukoliko pruži više, a ne manje informacija.

EMPATIJA

Mnogi rukovodioci se pitaju kako da održe pažnju i fokusiranost zaposlenih u periodu kriza, na primer, u nedelji kada je više radnika bilo otpušteno. Najbolje rešenje je – empatija. Rukovodilac može da kaže: “Znam da ova situacija utiče na vas. I na mene utiče. Ali, posao mora da se uradi. Tu sam da vam pomognem i pružim podršku u svakom zadatku na kojem radite. Šta god da vam je potrebno, slobodno me pozovite”.

Šta nikako ne bi trebalo raditi? Reći im da bi trebalo da se osećaju dobro, uprkos tome što za to ne postoji nikakav razlog. Kada je u kompaniji otpušteno oko 30% zaposlenih menadžer se obratio rečima: “Moglo je biti i gore. Moglo se dogoditi da 50% vas bude otpušteno”. Zaposleni se u takvim situacijama osećaju ugroženo i mogu se ponašati osvetnički. I u teškim vremenima, zaposlenima se mora staviti do znanja da je i osoba koja otpušta ili saopštava takve vesti i dalje ljudsko biće puno razumevanja i osećanja.

I nakon otpuštanja, zaposlenima koji nisu “prekobrojni” se mora saopštiti da je njihova pozicija i posao siguran u ovom periodu.

DATI PRIMER

Takođe je važno da tokom kriznog perioda rukovodilac podese određene “žrtve”, bilo da je to odricanje od bonusa, putovanje prvom klasom, skupa letovanja. Na kraju, naročito je bitno da se sa zaposlenima razgovara kad stvari krenu nabolje. Kada tržište počne da se oporavlja, i vaše zaposlene morate preplaviti dobrim i optimističnim vestima.

Dobrota i mudrost, poštovanje i skromnost, empatija i duhovnost... Mnogo je razloga zbog čega ćemo poslednju deceniju XX veka i prvu u trećem milenijumu pamtili upravo po njemu – Njegova Svetost Patrijarh Srpski Gospodin Pavle. Deceniju koja je, između ostalog, bila i decenija njegovog duhovnog prisustva.

Vaš Bovan tim

Čuvajmo se od neljudi, ali se još više čuvajmo da i mi ne postanemo neljudi - Patrijarh Srpske pravoslavne crkve gospodin Pavle

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 23.– 27.11.2009. Međunarodna konferencija PR Week Belgrade 2009, Sava Centar, Beograd
- 25.-28.11.2009. Forum preduzeća velike Evropske regije, Luksemburg
- 27.11.2009. Prvi Ekonomski Forum - Bačka 09, Kula, Srbija
- 26.–27.11.2009. Sajam praksi, Beogradski sajam, Beograd
- 03.12.2009. Finansijske usluge i CFO Forum, Hotel Hyatt, Beograd

Prijatelji BC Biltena:

Urednik: Ana B. Bovan
Za vas pišu i: M. Barać Stojanović, M. Djordjević, D. Tasić, D. Gligorin, S. Nikolić, D. Sušić, S. Jovanović, I. Pavlović i N. Milošević
Grafički dizajn: A. Nikolić
Prvi broj je izašao 4. juna 2004.

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,
11000 Beograd, Srbija
posetite www.bovan.eu
Tel: +381 11 3036 133, 3036 134,
Fax: +381 11 3284 380

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL